

Kateřina Urbanov

Kvalita divadla pro děti

Oponentsk posudek

Kateřina Urbanov zvolila pro svou diplomovou práci téma velmi nalhav. Problémy kvalitami divadla pro děti se málokdo zabývá a přitom je to činnost velmi frekventovan, zejména v t podob, kterou diplomantka zvolila, tj. divadelní produkce uren předškolním dětem. K hlavním pozitivům práce patří stanoven kritérií hodnocen, jinak řeceno analytick přístup k posuzování inscenací, které byly v školním roce 2016-17 uvedeny v mateřsk škole, v níž je Kateřina zamstnan jako učitelka. Zabývala se jimi jednak jako kritik inscenace, jednak jako učitelka, kter dtsk diváky zn a m mořnost vysledovat, jak na n inscenace zapůsobila. Dobře koncipovan je teoretick ast práce, v níž se autorka zabývá dkladn psychologií předškolního dítěte, a to ve vztahu k divstv. Další ast je věnována divadelním otázkám, specifie divadla pro děti, funkcím umění obecn a divadla zvlstř, stavbě divadla pro děti i volbě předloh. Podstatnou ast tvoří kapitola o kritériích. Na nich je pak vystavěna i ast praktick, kter popisuje a analyzuje celkem pět inscenací, po dvou představench souboru Formela a Spolku Do světa a jednu inscenaci souboru Pruhovan panenky.

Teoretick ast obsahuje velmi podstatn a vzhledem k tématu dležit poznatky, v některých pasřch však Kateřina přilš spoléhá na citace, a to do t míry, ře kapitola 5.2. o výzkumných metodách se skládá prakticky jen ze dvou citátů bez vlastního komentáre.

V popisu a analýze shlednutch inscenací autorka objektivn hodnot jak pozitiva, tak negativa jednotlivých inscenací a jejich slořek. U souboru Formela podle mého názoru je ař přilš vstřicn ke kladm inscenací, u nichř (jak sejev z popisu), vrazn převařuj negativa, a to zejména v tom smyslu, ře soubor, resp. jeho lenky zřejm zcela tápou, pokud jde o specifiku divadla pro děti a působí bezradnm dojmem, například v otázce tzv. aktivizace diváka.

Popis inscenací je zevrubn, jen technick poznámka – autorka do popisu vkládá sv komentáre, bylo by to přehlednější, kdyby je graficky odliřila (sloupce, typ psma aj.) – někde jsem se trochu ztrácela.

Chybělo mi také podstatnější shrnutí poznatků z oněch inscenací a vyvození závěrů, ať už pro další teoreticko-kritické zkoumání divadla pro děti, anebo pro vlastní praxi, v níž se bud Kateřina i nadále setkávat s inscenacemi pro předškolní děti. Práci uzavírá tím, že učitelka by vždy měla inscenaci předem vidět, což je opravdu důležité, ale neřeší to otázku kvality, protože jen velmi málo učitelek MŠ dokáže analyzovat inscenaci podobným způsobem jako diplomantka, a nabídku špatné inscenace odmítnout.

Celá práce vyvolává řadu otázek, které jsou naznačeny ale nedorečeny, což lze pochopit při problematičnosti tohoto divadla pro děti jako celku a absenci odborné kritiky. Například:

- Autorka vyzdvihuje jako pozitivum, jestliže jsou v inscenaci věci dětem dobře známé, ale neuvádí, zda na to navazuje i něco nového a neznámého a jak se to projevuje.
- Určité nejasnosti jsou u problematiky pohádek, pokud jde o chronologii děje a uplatnění postavy outsidera v pohádce lidové a autorské.
- Herectví činohernímu je podle autorky bližší charakterizace než typ, ale pohádka je svou podstatou typová. Jde myslím o dost závažný problém divadla pro děti obecně, protože činoherec v pohádce „nemá co hrát“, postavy jsou příliš jednoduché a proto se to často řeší tím, že scénárista domýšlí situace a charaktery a tím pohádku znehledňuje a zbavuje ji její základní funkce pro děti – přehledně se orientovat ve vztazích.
- Problematika souboru Do světa (psáno též D-osvěta, což je asi přesnější), který prezentuje poznatky (zdravé a nezdravé potraviny, chování v krizových situacích a systém záchranářství), což se míjí s divadelností – učení poznatkům skrze divadelní prostředky je otázka dost důležitá (dramatické metody ve vyučování, divadlo ve výchově), ale onen soubor ji ještě ani pořádně nezačal řešit.
- Otázka, zda se dítě může ztotožnit s postavou dospělého či za jakých okolností ano či ne.

Ale to vše jsou otázky spíše na debatu než na posudek diplomové práce.

Kazem práce je stránka jazyková, vedle běžných chyb pravopisných je zde řada vybočení z vazby a nepřehledných formulací, neobratností a prohřešků proti stylistice, například tím, že neužívá synonyma a stejná slova opakuje těsně vedle sebe, nenápadnější je formulace „inscenátor inscenuje inscenaci“ nebo „pro inscenaci pro děti“; v některých větách vypadla slovesa a několikrát je v textu tečka uprostřed věty – krátce řečeno, práce nebyla dostatečně opravena.

Otázka pro obhajobu: Dva z uvedených souborů kontaktovaly děti, oslovovaly je, ptaly se nebo vtahovaly děti do akce. Co je skutečná aktivita dětí v participačním divadle a jaké typy komunikace s dětským divákem se v praxi užívají, jaká je jejich hodnota?

Práci Kateřiny Urbanové doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci C.

21.8.2017

prof. Eva Machková